ئەبێت هەموو زیندانەکان دەستبەجێ دابخرێن … حەمید تەقوایی

هەر لەسەرەتای دەست پێکردنی قەیرانی کرۆناوە،حزبی ئێمە دروشمی “ئەبێت هەموو زیندانیەکان ئازاد بکرێن’ ی خستەڕوو. لە بەیاننامەو لێدوان و ئەدەبییاتی حزبیبماندا جەختمان لەسەرکردوەتەوە کە بەهۆی دەست پێکردنی کرۆناوە ژیانی سەدان هەزار ئینسان کە بەشێوەی کەڵەکەکراو لە ژێنگەداخراوەکاندا لەگەڵ کەمترین کەرەستە وپێویستی تەندروستیدا ژیان بەسەر دەبەن، بەو هۆیەوە ژیانیان لە بەردەم مەترسی ڕاستەقینەدایە.

تەنها ڕێگای پارێزگاری لە زیندانیەکان ئازادکردنی دەستبەجییانە. ئەمە پێوستی وئەرکێکی ئینسانیە، نەک ئەرکێکی حقوقی-یاسایی.

لێرەدا ئەوەی کە بەندکراوەکان چ دۆسیەیەکیان هەیە،چ تاوانێکیان هەیەو بە ماوەی چەندێک سزادراون ؟ وە تەنانەت ئەگەر زیندانی سیاسین یان ئاسایین جێگاو دەورێکی نیە.سەدان هەزار ئینسان کەلەبارودۆخێکی زۆر لەباردان بۆ بڵاوبونەوەی ڤایرۆسی کوشندەی کرۆنا، وە بەبێ ئەوەی هیچ ئیرادەو هەڵبژاردەیەکیان لە خۆپاراستنیان هەبێت لە بەردەم مەترسی مردندان.

وە ئەبێت دەستبەجێ زۆر پەلەبکەین بۆ ڕزگار بونی ئەوان. وە تەنها ڕێگای ڕزگارکردنیان،ئازادکردنیانە لە زیندان وە ئەمەش بنەماو بناغەی ئەرک وداواکاری ئێمە بوە لە مامەڵە لەکێشەی زیندان و زیندانیەکاندا هەر لەسەرەتایی بڵاوبونەوەی کرۆناوە .

هەتا ئەو جیگایەی بە دۆسیەیەی زیندانیەکان ئەگەڕێتەوە،هەڵوێستی ئێمە ئاشکرایە.ئێمە بەردەوام خوازیاری ئازادی بێقەیدو مەرجی زیندانیانی سیاسی بووین. زیندانیە سیاسیەکان شەریف ترین کەسەکانی کۆمەڵگەن کە تاوانێکیان نیە، جگە لە ناڕەزایەتیان لە دژی هەڵاواردن وهەژاری و بێ مافی. وە لەگەڵ بڵاو بونەوەی قەیرانی کرۆناو بەبێ بڵاو بونەوەشی ئەبێت دەست بەجێ ئازاد بکرێن.

سەبارەت بە بەندکراوە ئاساییەکانیش ئەبێت بڵێین کە زۆربەی زۆریان بێ تاوانن. سیستەمی دادوەری کۆماری ئیسلامی،لەفەلسەفەی دادوەری وپێناسەی تاوان وسکاڵا وسزا هەتا یاسای تۆڵەسەندنەوە ی چاخی بەردین، هەتا ڕەوەندی دەستگیرکردن و دادگایکردنەکان و هیتر هیتر.

سەرتاپای هەتا لوتکە کۆنەپەرستانەو زاڵمانەو دژی ئینسانیە. لە نیزامێکدا کە دەستدرێژی بۆسەر کچانی منداڵ لەژێر ناوی زەواجدا شەرعی و ڕێگە پێدراوە، بەڵام پەیوەندی نێوان ژنان وپێاوانی بەتەمەن وەیان هاوڕەگەزبازی بەتاوان دادەنرێت و ئەنجامدەرانیان لەگەڵ زیندان و شەلاق و بەردەباران و لەبەرزاییەکەوە سزا ئەدرێن.

لە و نێوەدا قسەیەک ناتوانێت هەبێت بەناوی دادپەروەری و عەدالەت ودادگایی عادیلانەوە. لەگەڵ سەرنگوم کردنی کۆماری ئیسلامیدا ئەبێت دۆسیەیی هەموو بەندکراوەکان دوبارە ئاشکرا بکرێتەوە وە هەموو زیندانیەکان لە دادگایەکی سیکۆلار وعادیلانەو لەسەر بنەمایی یاسای مۆدێرن وئینسانی سەر لەنوێ دادگایی بکرێنەوە.

ئەمە باس و ڕەخنەی بنەڕەتی و بەردەوامی ئێمە بوە لە بابەت بە کاری زیندانەکان وزیندانیەکانەلە جمهوری ئیسلامیدا.

بەڵام لەم بارو دۆخەی ئێستادا تەئکیدی ئێمە لەسەر ئازادی دەست بەجیی زیندانیەکان لەو ڕەخنەیەوە سەرچاوەی نەگرتوە. هەر زیندانیەک لەگەڵ هەر دۆسیەیەکداو بەهەر ڕادەیەک لەتاوانی قورس کە هەیبێت، وە وای دانیین کە بەشێوەیەکی دادپەروەرانەش دادگایی کراوە شیاوی ئەوە نیە لە زیندان بمرێت بەهۆی بڵاوبونەوەی پەتایی کوشندەی کرۆناوە.

بڵاوبونەوەی ڤایرۆسی کرۆنا لەزیندانەکاندا دەتوانێت چەند جار زیاتر لە دەرەوەی زیندانەکان قوربانی لیبکەوێتەوە، وەهەربۆیە ئەبێت بە شێوەیەکی گونجاو و خێرا ڕێگا لەم کارەساتە بگیرێت.

“جەعفەری عەزیم زادە” ڕوخساری ناسراوو دیاری بزوتنەوەی کرێکاری کەئێستا لەزینداندایە، کۆمەڵێک ڕاستی ڕاچڵەکێنەرو تاڵی سەبارەت بە دۆخی زیندانەکان ب□□یانکردوە. ئەو د□□□□ت “لە بەندیخانەکەی ئێمەدا تەنها دوو ماسک ودووو جوت دەستکێش یان داوە بەنزیکەی ۸۰ نەفەر، هەواڵێک لە کەمترین مەوادی دژی بۆگەن کردن و چاودێری پزیشکی نیە، وە ڕۆژانە سەدان کەس هاتوچۆی زیندانەکان دەکەن ودەتوانن ڤایرۆسی کرۆنا بگوێزنەوە”.

جەعفەر عەزیم زاد□ د□□□□ت “نەک تەنها گیانی دەستگیرکراوەکان بەڵکو گیانی پاسەوانەکان وکرێکاران و کارمەندان و ستافی زیندانەکان هەموو لەبەردەم مەترسی جدیدان. وە هەر بەو هۆیەوە ئەبێت ڕیکخەرانی زیندانەکان وزیندانەکانیش ڕابگیرێن. ئەو ڕایدەگەیەنێت”حکومەت ئەرکێتی کە هەموو ئینسانەکان بی لەبەرچاوگرتنی تاوانەکانیان و بێ لەبەرچاوگرتنی بارودۆخ وپێگەیەک کە هەیانە بپارێزێت”. ئەم بۆچونەو ڕاگەیاندنی ئەم داخوازیە نیشاندەری هەڵوێستی قوڵ وئینسانی و ڕادیکاڵی جەعفەری عەزیم زادەیە لێرەدا ئەو نەک تەنها وەک زیندانیەکی سیاسی بەڵکو وەک

نوێنەری تەواوی زیندانیەکان وتەنانەت پاسەوانەکان و ستافی زیندان واتە هەموو ئەو کەسانەی کە بەناچاری بەژیان کردن و ئامادەیی لە ژینگەیەکی داخراو وسنوردارو بەسەریەکداکەوتوو و بیئیمکاناتی زیندان لەبەردەم توش بون بە پەتای کوشندەی کرۆنادا وەستاون قسەدەکات.

باسەکە دەربارەی وەستاندنی کەبونەوەی نزیکەی ٣٠٠هەزار کەسی زیندانی وهەزاران کەسی پاسەوان وستافی زیندانەکانە. هەر بەوهەیەوەی کە دەبێت ڕێگری لە کەبونەوەی چەند کەسێک زیاتر بگیرێت،هەر بەو هۆکارانەوە کە سینەماکان وپیشبڕکێ ووەرزشیەکان و کەبونەوەکان ڕاگیراون،هەر بەو هۆکارانەی کە داوای ڕاگرتنی کارگەکان وناوەندەکانی بەرهەم هێنان دەکەین ،ئەبێت جەخت لەسەر داوای داخستنی دەست بەجێ زیندانەکان بکەین.

ناوەندەکی کەبونەوەی تر سەربازگەکانن، کەلە سەرتاسەری وڵاتدا زیاتر لە نیو ملیۆن سەربازو پلەدارو فەرمانبەری لەخۆی گرتوە. بنکە سەربازیەکانیش ئەبێت هەتا تێپەڕینی لە قەیرانی کرۆنا دابخرێن.

حزبی ئێمە هەر لەسەرەتایی بڵاوبونەوەی کرۆناوە ڕایگەیاند کە کارگەکان ئەبێت دابخرێن وە کرێکاران بە مانگرتن و نەچونە سەرکار ئەبێت ئەم داواکاریە بەسەر دەوڵەتدا بسەپێنن. ئێمەش هاوارو دادی زیندانیەکان لە گرتوخانەی زۆربەی شارە جیاوازەکاندا لەحاڵی پەرەسەندندایە. هەڵهاتنی سەربازەکان لە سەربازگەکانیاندا. لەڕاستیدا سەپاندنی داخستنی شوێنی کەبونەوە بەسەر حکومەتدا. ئەم بزوتنەوە و ناڕەزایەتیانە ئەبێت بەردەوامیان هەبێت وکرێکاران لە ناوەندەکانی بەرهەمهێنان(جگەلەو بەشانەی کە وەڵام بە پێوستیە دەستبەجێکانی خەڵک ئەدەنەوە) هەروەها ئەبێت بە ڕێگری لەڕۆیشتنە سەرکار سەرباز دانێن، داخستنی زیندانەکان،سەربازگەکان و ناوەندەکانی بەرهەمهێنان تەنها ڕێگای پاریزگاریە لەژیانی زیاتر سەدان هەزار کەس کە لەبەردەم مەترسی پەتای کوشندەی کرۆنادان.

تا ئەو شوێنەی کە بە زیندانیەکانەوە پەیوەستە لە بەیاننامەو نوسینەکان وبەرنامە تەلەفزیۆنیەکان ولەهەموو تەبلیغات و پراکتیکی حزبیدا و هەروەها لە کۆمیتەوەو کەمپینە ناحیزبیەکان کە کادرەکانی حزب چالاکن تێیدا وەکو کۆمیتەی خەبات بۆ ئازادی زیندانیە سیاسیەکان وکۆمیتەی دژی لەسێدارەدان،کەمپەینی هەر ئێستا ئازادیان بکەن Free them now واتە ئەو دامەزراوانەی کە پێشتر چالاک بون وە لە بارودۆخی ئێستادا ئەرکی ئازادی زیندانیەکان چالاکانە دەبینن پێشەوە،وەهەر وەها لە چالاکیەکانی خەبات بۆ وەستانەوە لەدژی

کرۆناو کەمپینی ڕزگاری ژیانی زیندانیانیەکان لە دڵی بارودۆخی قەیرانای ئیستادا چالاکانە ڕێکخراوە. ئێمە چالاکانەوشێلگیرانە بەشوێن کاری ئازادکردنی زیندانیەکانەوەین، داخوازی وئامانجەکانی ئەم چالاکیانە لەگەڵ دروشمی'ئازادی بۆ هەموو زیندانیەکان"،"ئازادی بێ کۆت ومەرجی زیندانیەسیاسیەکان"،"ئازادی یان مۆڵەت بۆ هەموو زیندانیەکان" بەلای کەمەوە هەتا کۆتایی هاتنی قەیرانی کرۆنا و هیتری وەک ئەمانەمان دەربڕیوەو ڕاگەیاندوە. وەهەروەها ئەبێت ئەم دروشمانە بخەینە ڕوو وە شرۆڤەیان بکەین وە بانگەوازی خەڵک بکەین بۆ دەربڕینی ناڕەزایەتی وخەبات بۆ بەجێبەجێ کردنی ئەم خواستانە.'داخستنی دەست بەجێی زیندانەکان" .بەگشتی کردنی هەموو ئەم خواستانەو دەربڕینی جەوهەرو هۆکاری بنەڕەتی خستنەڕوی ئەم دروشمانە لە بارودۆخی ئێستادا، بڵاوبونەوەی ڤایرۆسی کرۆنایە.

خەباتی ئێمە بۆ ئازادی بێ کۆت ومەرجی زیندانیە سیاسیەکان، بۆ سەرلەنوێ دادگایکردنەوەی زیندانیە ئاسییەکان ولەدژی هەموو سیستەمی دادوەری دژی ئینسانی کۆماری ئیسلامی دواکەوتن هەڵناگرێت، بەڵام لەبارودۆخی ئێستادا سەرەکیترینمان ڕزگارکردنی ژیانی سەدان هەزار زیندانیە.

ئازادی بێ کۆت ومەرج وئازادی هەتا نەمانی قەیران و مۆڵەت وهیتر،هەموی بەهۆیەوە خراوەتە ڕو وە ڕاگەینراوە. کە سەدان هەزار ئینسان لە خراپترین بارودۆخی تەندروستی و لەبارترین بارودۆخ بۆ بڵاو بونەوەی ڤایرۆسی کرۆناو گیان لەدەستدان بەهۆی ئەو نەخۆشیەوە ژیان بەسەر دەبەن ئەبێت بەخێرایی ڕزگاربکەن.داخستنی دەسبەجێی زیندانەکان تەنها ئەو ئامانجانە بەگشتی بەدەست ناهێنێت ، بەڵکو لەهەمان کاتدا زەمانەتی ڕزگار کردنی گیانی پاسەوان وکارمەندان و ستافەکانی زیندانیشە.لەگەڵ دروشم وڕیکخستنی خەبات بۆ"دەست بەجێ داخستنی زیندانەکان،سەربازگەکان، ناوەندەکانی بەرهەم هێنان" ئەبێت بە بەرنگار بونەوە لەگەڵ نەخۆشی کرۆناو حکومەتی هاودەستیدا هەرچی پەرەسەندوترو هەمەلایەنەتر بەرینە پیشەوە.

ئەمە لایەنێکی گرنگی خەباتی ئێمەیە بۆ ڕزگاری گیانی ژمارەیەکی هەرچی زۆرتری ئینسانەکانە لە نەخۆشی کوشندەی ڤایرۆسی کرۆنا.

لەم نەبەردەدا ئەبێت لەهەموو هەنگاوێکدا لەگەڵ کۆماری ئیسلامیدا ڕوبەڕوبیبینەوە. ئەوە حکومەتێکە کەلە پەنای ڤایرۆسی کرۆنادا لەبەرامبەر خەڵکدا وەستاوە. بەکردەوە وەستانەوە لەدژی کرۆنا جیا نیە لەگەڵ خەبات لەدژی ڕژێمی تاوانکاری دەسەڵاتدار. هێزی جوڵێنەرو بەرەو پێشبەری ئەم جەنگ،جەماوەری خەڵکن. پزیشکەکان وپەرستارەکان وستافە شەریفەکانی نەخۆشخانەکان، کۆمیتەکانی خۆیاری لەهەموو شارەکاندا،کەسایەتی وهەڵسوڕاوانی بزوتنەوە

کۆمەڵایەتییەکان کە دەنگی ناڕەزایەتی خۆیان لەدژی حکومەتی کرۆنای ئیسلامی بەرزکردوەتەوە.
ئەمڕۆ ئەوزیندانیانەی کە دەستیان داوەتە ڕاپەڕین و ئەو سەربازانەی کە لەسەربازگەکانیان هەڵدەن هەموی نیشاندەری هەستانی کۆمەڵگەیە لەدژی قەیرانێك کە کۆماری ئیسلامی دەوری ڕاستەوخۆی لە خولقاندنیدا هەیە.
ئەمە جەنگێکە بۆ رزگاری ژیانی ملیۆنان و مانەوەی کۆمەڵگەیە.قەیرانی کرۆنا لەناو دڵی بارودۆخی ناڕەزایەتییەکی گەورەو پەرەگرتو بۆ سەرنگونکردنی کۆماری ئیسلامیدا سەری هەڵدا.
ئەم بزوتنەوە پەرەگرتوتر ئەبێت. دەسەڵاتی تاوانکاریش لەدۆی ئەم قەیرانەدا پلەپلە لاوازتر ئەبێت وجەماوەریش توڕە ترو ناڕازیتر دێتە دەرەوە.
ڕاپەڕینی ئەمڕۆی زیندانییەکان وهەڵهاتنی سەربازەکان لە سەربازگەکانیان سەرەتا مژدەبەخشی شۆڕش و ڕاپەڕینێکی جەماوەری فراوانی خەڵکە بۆ هێنانەخوارەوەی حکومەتی ئیسلامی.
وەرگێڕانی کاوە عومەر
٢٠٢٠\٤\٤